

CIVILNÍ PROCES
ŘÍZENÍ SPORNÉ

Občanský soudní řád

(§ 1 až 250l)

Zákon
o rozhodování některých
kompetenčních sporů

Petr Lavický a kolektiv

PRAKTICKÝ KOMENTÁŘ

 Wolters Kluwer

Vzor citace: Lavický, P. a kol. *Občanský soudní řád (§ 1 až 250l)*.

Řízení sporné. Praktický komentář.

Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016, s. 1116.

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Lavický, Petr

Civilní proces. Řízení sporné : Občanský soudní řád (§ 1 až 250l),
Zákon o rozhodování některých kompetenčních sporů / Petr Lavický
a kolektiv. – 1. vydání. – Praha : Wolters Kluwer, 2016. – 1116 stran. –
(Praktický komentář)

Právní stav publikace: k 1.1. 2016

ISBN 978-80-7478-986-1 (vázáno)

347.9 * 347.919 * (437.3)

– občanské soudní řízení – Česko

– sporné řízení – Česko

– zákony

– komentáře

347.9 – Občanské soudní řízení. Soudnictví [16]

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA

právnícké fakulty MU

~~Pr-1423/19~~ / 165 346

Pr-1423/19

Právní stav publikace: k 1. 1. 2016

Wolters Kluwer ČR, a. s., 2016

ISBN 978-80-7478-986-1 (váz)

ISBN 978-80-7478-987-8 (e-pub)

www.wolterskluwer.cz

OBSAH

Seznam autorů	IX
Přehled ustanovení komentovaných jednotlivými autory	X
Seznam zkratk	XII
Přehled citovaných právních předpisů	XVI
Předmluva	XXV

OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD

(§ 1 až 250l)

Část první Obecná ustanovení (§ 1 až 58)	1
Hlava první Základní ustanovení (§ 1 až 6)	1
Hlava druhá Soudy (§ 7 až 17)	33
Pravomoc (§ 7)	33
Příslušnost (§ 9 až 12)	38
Vyloučení soudců (§ 14 až 17)	58
Hlava třetí Účast na řízení (§ 18 až 35a)	89
Účastníci (§ 18 až 21b)	89
Zástupci účastníků (§ 22 až 35a)	113
a) na základě zákona (§ 22 a 23)	113
b) na základě plné moci (§ 24 až 28a)	118
c) na základě rozhodnutí (§ 29 až 35a)	134
Hlava čtvrtá Úkony soudu a účastníků (§ 36 až 58)	146
Úkony soudu (§ 36 až 40b)	146
Úkony účastníků (§ 41 až 44)	162
Doručování (§ 45 až 50l)	180
Předvolání a předvádění (§ 51 a 52)	219
Pořádkové opatření (§ 53 a 54)	222
Lhůty (§ 55 až 58)	226
<i>Literatura k části první</i>	233

Část druhá Činnost soudu před zahájením řízení (§ 67 až 78g) . . .	235
Hlava první Předběžná řízení (§ 67 až 69)	235
Smírčí řízení (§ 67 až 69)	235
Hlava druhá Předběžná opatření a zajištění důkazu (§ 74 až 78g)	242
Předběžná opatření (§ 74 až 77a)	242
Zajištění důkazu (§ 78 a 78a)	288
Zajištění předmětu důkazního prostředku ve věcech týkajících se práv z duševního vlastnictví (§ 78b až 78g)	296
<i>Literatura k části druhé</i>	311
Část třetí Řízení v prvním stupni (§ 79 až 180)	313
Hlava první Průběh řízení (§ 79 až 119a)	313
Zahájení řízení (§ 79 až 83)	313
Místní příslušnost (§ 84 až 89a)	346
Účastníci (§ 90 až 93)	376
Úkony účastníků ve věci samé (§ 95 až 99)	394
Průběh řízení (§ 100 až 102)	410
Zkoumání podmínek řízení (§ 103 až 106)	428
Překážky postupu řízení (§ 107 až 111)	450
Spojení věcí (§ 112)	480
Příprava jednání (§ 114 až 114c)	483
Jednání (§ 115 až 119a)	516
<i>Literatura k části třetí, hlavě první</i>	580
Hlava druhá Dokazování (§ 120 až 136)	582
Důkazní povinnost (§ 120 a 121)	582
Provádění důkazů (§ 122 až 124)	601
Důkazní prostředky (§ 125 až 131)	612
Hodnocení důkazů (§ 132 až 136)	647
<i>Literatura k části třetí, hlavě druhé</i>	679
Hlava třetí Náklady řízení (§ 137 až 151)	682
Druhy nákladů řízení (§ 137 až 139)	682

Placení nákladů řízení (§ 140 a 141)	693
Náhrada nákladů řízení (§ 142 až 150)	697
Rozhodnutí o nákladech řízení (§ 151)	711
Hlava čtvrtá Rozhodnutí (§ 152 až 175)	715
Rozsudek (§ 152 až 166)	715
Usnesení (§ 167 až 171)	817
Platební rozkaz (§ 172 až 175)	834
<i>Literatura k části třetí, hlavě čtvrté</i>	871
Hlava pátá Zvláštní ustanovení (§ 176 až 180)	873
Řízení o žalobě z rušené držby (§ 176 až 180)	873
<i>Literatura k části třetí, hlavě páté</i>	882
Část čtvrtá Opravné prostředky (§ 201 až 243g)	883
Hlava první Odvolání (§ 201 až 226)	883
Podání odvolání (§ 201 až 204)	883
Náležitosti odvolání (§ 205 až 205b)	892
Účinky odvolání (§ 206)	904
Vzdání se odvolání a jeho vzetí zpět (§ 207)	907
Úkony soudu prvního stupně (§ 208 až 210a)	911
Řízení u odvolacího soudu (§ 211 až 216)	918
Rozhodnutí o odvolání (§ 218 až 223)	939
Náklady odvolacího řízení (§ 224)	958
Další průběh řízení (§ 225 a 226)	961
Hlava druhá Žaloba na obnovu řízení a pro zmatečnost (§ 228 až 235i)	965
Přípustnost (§ 228 až 231)	965
Podání žaloby (§ 232 až 235)	973
Řízení a rozhodnutí o žalobě (§ 235a až 235g)	977
Řízení a rozhodnutí po povolení obnovy nebo po zrušení rozhodnutí (§ 235h a 235i)	983
Hlava třetí Dovolání (§ 236 až 243g)	986
Přípustnost dovolání (§ 236 až 239)	986

Podání dovolání (§ 240 až 241a)	995
Úkony soudu prvního stupně (§ 241b)	1006
Řízení u dovolacího soudu (§ 242 až 243b)	1010
Rozhodnutí o dovolání (§ 243c až 243g)	1018
<i>Literatura k části čtvrté, hlavě třetí</i>	1026
Část pátá Řízení ve věcech, o nichž bylo rozhodnuto jiným orgánem (§ 244 až 250l)	1027
Hlava první Obecná ustanovení (§ 244 a 245)	1027
Hlava druhá Podání žaloby (§ 246 až 248)	1032
Hlava třetí Řízení o žalobě (§ 249 až 250l)	1041
Příslušnost (§ 249 až 250a)	1041
Projednání žaloby (§ 250b až 250f)	1045
Hlava čtvrtá Rozhodnutí o žalobě (§ 250g až 250l)	1053
<i>Literatura k části páté, hlavě čtvrté</i>	1061
Zákon č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů	
Pravomoc (§ 1)	1063
Zvláštní senát (§ 2)	1065
Návrh na zahájení řízení a účastníci řízení (§ 3)	1066
Užití soudního řádu správního (§ 4)	1067
Rozhodnutí zvláštního senátu (§ 5)	1067
Kompetenční spory projednávané podle o. s. ř. (§ 6)	1069
Zrušovací ustanovení (§ 7)	1069
Účinnost (§ 8)	1070
Věcný rejstřík	1071

SEZNAM AUTORŮ

Vedoucí autorského kolektivu:

JUDr. Petr Lavický, Ph. D., katedra občanského práva Právnické fakulty
Masarykovy univerzity v Brně

Autoři:

JUDr. Jana Bílková, asistentka soudce Ústavního soudu

JUDr. Kateřina Čuhelová, Ph. D., soudkyně Krajského soudu v Brně

JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph. D., katedra občanského práva Právnické
fakulty Masarykovy univerzity v Brně

JUDr. Bohumil Dvořák, Ph. D., katedra občanského práva Právnické fakulty
Univerzity Karlovy v Praze, soudce Obvodního soudu pro Prahu 9

JUDr. Jiří Hrádek, Ph. D., Centrum právní komparistiky Právnické fakulty
Univerzity Karlovy v Praze

Mgr. Miloslav Hrdlička, katedra občanského práva Právnické fakulty
Masarykovy univerzity v Brně

JUDr. Radim Chalupa, Ph. D., katedra občanského práva Právnické fakulty
Masarykovy univerzity v Brně, advokát

Vít Jakšič, předseda senátu Krajského soudu České Budějovice,
pobočka Tábor

Mgr. Ingrid Kovářová Kochová, Ph. D., soudkyně okresního soudu
v Olomouci

Mgr. Michal Králík, Ph. D., předseda senátu Nejvyššího soudu

Mgr. Martin Lebeda, advokát

Mgr. Tereza Pondikasová, katedra občanského práva Právnické fakulty
Masarykovy univerzity, asistentka soudce Nejvyššího soudu

JUDr. Jiří Spáčil, CSc., předseda senátu Nejvyššího soudu

Mgr., Bc. Martina Šuláková, justiční čekatelka Okresního soudu
ve Svitavách

Mgr. Jiří Vašíček, soudce Krajského soudu v Brně

JUDr. Petr Vojtek, předseda senátu Nejvyššího soudu

a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů

vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 123/2015 Sb., kterou se stanoví seznam znaleckých oborů a odvětví pro výkon znalecké činnosti

instrukce Ministerstva spravedlnosti č. 505/2001-Org., kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy

PŘEDMLUVA

Občanský soudní řád, publikovaný pod č. 99/1963 Sb., je již po více než padesát let součástí českého právního řádu. Za tu dobu mnohokrát změnil svoji podobu – pohříchu ne vždy k lepšímu – a stal se opětovně předmětem zájmu komentářové literatury. Nabízí se proto otázka, zda lze napsat další komentář, který nebude pouhým převyprávěním toho, co je obsaženo v dílech minulých. Odpověď je prostá: další komentář může mít své místo, pokud jeho autorský kolektiv přistoupí ke zpracování tématu odlišně od předešlých děl. Z této idey se snaží vycházet tento komentář; jeho koncepce je tedy odlišná od jiných komentářů k občanskému soudnímu řádu či dalším procesním předpisům. Rozdílná koncepce se promítá ve způsobu komentování jednotlivých ustanovení, ve způsobu práce s judikaturou, v obsahu svazků komentáře, či ve složení autorského kolektivu.

Základní myšlenkou, kterou je tento komentář veden a jež se také promítla v označení celé řady, je požadavek praktičnosti komentáře. Rozbor jednotlivých ustanovení se proto snaží identifikovat praktické problémy, které se v každodenním právním životě běžně vyskytují, a předkládat jejich řešení. Byť tato řešení vycházejí nejen z textu zákona, ale také ze základních principů civilního procesního práva a respektují poznatky dosažené vědou procesního práva, není komentář zatížen nadbytečnými teoretickými výklady, pokud nemají pro praxi bezprostřední význam. Takové úvahy by patřily do komentáře akademického, nikoliv praktického. Jeho úkolem je dávat odpovědi na problémy, s nimiž se praxe dennodenně setkává.

V české komentářové literatuře se stalo běžným zvykem, že samotný výklad příliš s judikaturou nepracuje a že na ni zbývá místo až za samotným výkladem v podobě citací právních vět. Čtenář tak získá úplnou představu teprve poté, co si prostuduje nejen vlastní výklad a právní věty, ale vyhledá si také jim odpovídající rozhodnutí, z nichž si ověří, za jaké situace byl právní názor obsažený v právní větě vysloven a zda není jeho skutečný význam právní větou poněkud posunut. Od tohoto čtenářsky nepřívětivého přístupu se tento komentář odvrací. Bylo naší snahou zpracovat již samotný výklad tak, aby přímo v něm byly zahrnuty (kriticky i souhlasně) závěry, k nimž dospěla rozhodovací praxe. Uživatel tedy nenajde v komentáři samostatnou rubriku věnovanou právním větám. Relevantní závěry plynoucí z jednotlivých rozhodnutí totiž byly učiněny součástí samotného komentáře. Za jeho textem se u některých

ustanovení nachází pouze rubrika, která obsahuje odkazy na některá další rozhodnutí, v nichž se řeší problémy méně významné či ne tolik frekventované, a jejichž rozbor by proto zbytečně prodlužoval vlastní výklad.

Praktickým potřebám je rovněž uzpůsoben obsah jednotlivých svazků a jejich podoba. Co do obsahu je komentář k civilněprocesním zákonům rozdělen do tří svazků: první z nich obsahuje výklad k § 1 až § 250l o. s. ř. a k zákonu č. 131/2002 Sb., o rozhodování o některých kompetenčních sporů; ve druhém svazku je shrnuto celé exekuční právo, tedy část šestá občanského soudního řádu, procesní ustanovení exekučního řádu, jakož i zákon o střetu exekucí; konečně třetí část je věnována nespornému řízení a jejím předmětem je zákon o zvláštních řízeních soudních a procesní část zákona o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob. Části, které spolu obsahově souvisejí, jsou tak zařazeny společně do jednoho svazku. Tuto okolnost považujeme za užitečnou, neboť nenutí uživatele s sebou na jednání, pracovní schůzky a podobné příležitosti vláčet několik objemných svazků, ale jenom jednu knihu, kterou momentálně potřebuje. Snadné přenositelnosti ostatně nahrávají také rozměry a váha každého svazku.

V autorském kolektivu jsou zastoupeni jak představitelé právní praxe, tak i právní vědy; u řady autorů se však obě charakteristiky prolínají. Tím jsou vytvořeny nejlepší předpoklady pro to, aby komentář představoval prakticky užitečnou publikaci založenou na fundovaných teoretických závěrech.

K těmto aspektům komentáře viz též předmluvu ke třetímu svazku, jenž co do času vydání spatřil světlo světa jako první.

Závěrem je nutno připojit varování, které by se ostatně mohlo psát na přebaly všech právnických publikací obdobně jako varování ministra zdravotnictví na krabičky od cigaret: legislativní tempo českého právního řádu je tak rychlé a zběsilé, že nekonečný příběh legislativních změn může přichystat pro nejednoho uživatele občanského soudního řádu smrtonosnou past. Je proto zapotřebí neustále prověřovat, zda ustanovení, k nimž se vztahuje komentář, nebyla novelizována. Neutuchávající změny civilněprocesních předpisů jsou z pohledu principu právní jistoty samozřejmě krajně nežádoucí a do budoucna by bylo jistě nanejvýš vhodné, aby se překotné změny právního řádu ocitly na černé listině. V nejbližší době to ale vypadá, že lepší to už nebude.

Petr Lavický
vedoucí autorského kolektivu

ZÁKON

č. 99/1963 Sb.,

ze dne 4. prosince 1963,

občanský soudní řád

Ve znění účinném od 1. ledna 2016
(poslední změna provedena zákonem č. 377/2015 Sb.)

ČÁST PRVNÍ

OBEČNÁ USTANOVENÍ

HLAVA PRVNÍ

ZÁKLADNÍ USTANOVENÍ

§ 1 (Účel zákona)

Občanský soudní řád upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení tak, aby byla zajištěna spravedlivá ochrana soukromých práv a oprávněných zájmů účastníků, jakož i výchova k dodržování smluv a zákonů, k čestnému plnění povinností a k úctě k právům jiných osob.

I. Civilní řízení soudní

1. Občanský soudní řád podle svého § 1 upravuje postup soudu a účastníků v občanském soudním řízení. Občanský soudní řád však není jediným předpisem regulujícím civilní proces, a neupravuje ani – alespoň ne přímo – všechny druhy civilního řízení soudního. K nim patří **nalézací řízení, exekuční řízení a řízení insolvenční**. Občanský soudní řád upravuje především **nalézací sporné řízení**, dále řízení o žalobách z rušené držby, řízení o přezkum rozhodnutí správních orgánů v soukromoprávních věcech, a tzv. soudní výkon rozhodnutí; viz též komentář k § 2 o. s. ř. **Nesporné řízení** reguluje zákon č. 292/2013 Sb.,